

3. Мартынова Ирина, Родиться по собственному желанию. Летопись повивального дела, СПб: РХГА, 2011, 440 с.; www.povituha.ru/writeus.php
4. MornigStar Право на рождение// Midwifery Today, вып. 94, 2010, Роды – вопрос прав человека, с. 9.; www.midwiferytoday.com
5. Pericolele nașterii medicalizate excesiv. [//http://clubulbebelusilor.ro/articol/343/pericolele-nasterii-medicalizate-excesiv.html?page=all](http://clubulbebelusilor.ro/articol/343/pericolele-nasterii-medicalizate-excesiv.html?page=all)

VINUL ȘI FILOSOFIA

Canțir Rodica, studentă FTMIA

Dacă ar fi să reunim într-un tot ceea ce religiile, mitologiile, filosofii lumii au cugetat și mărturisit despre originea, esența, materia și rolul viței-de-vie și a vinului de-a lungul timpurilor, am fi în fața unei adevărate biblioteci în care inițiat și profan putem găsi nesfârșite satisfacții de meditație și educație, minunate prilejuri de încântare estetică, dar și de înfiorare metafizică.

O să încerc să deschid „cărțile vinului” ca să aflăm că există o bogată mitologie a viței-de-vie și a vinului la majoritatea popoarelor antice, cu zei sau personaje titulare, precum: Noe la asirieni, Osiris la egipteni, Sabazioș la traci, Dionysos la greci, Bacchus la romani etc. În cadrul sărbătorilor închinat lui Dionysos, bunăoară, vinul reprezenta nectarul și ambrozia, băutura zeilor.

În religia creștină vinul simbolizează și dăruiește bucuria, puritatea și viața, fiind băut într-un cadru ritualic. Pâinea și vinul, elemente și alimente esențiale ale existenței trupești, se transfigurează în elemente liturgice, purtând către sacru și mântuire. Vinul este oferit celor însetați cu îndemnul lui Isus: „Beți dintru acesta toți! Acesta este sângele meu.” devenit prin euharistie element al sacrificiului suprem pentru iertarea păcatelor. Iar „pâinea cea de toate zilele” aduce omului speranța mântuirii și reface legătura cu izvorul binefăcător al credinței.

Nici dimensiunea filosofică a vinului nu e mai puțin ilustrată în devenirea istorică a omului. Deși două entități structural diferite - vinul fiind materie, iar filosofia - spiritualitate, ele au conviețuit încă din Grecia antică, ca să dăm numai un exemplu unde vinul era consumat numai în grup, fiind considerat pe atunci băutura prin excelență nobilă, permisă doar anumitor categorii privilegiate, a aprins spiritele erudite, contribuind astfel, în felul său, la nașterea filosofiei propriu-zise. Acest consum împreună a fost denumit symposion, constituind un

moment de meditație civilizată, menită a spori cunoașterea. Prezentă pe pământ de 30.000 de ani (în Babilon, Palestina, Iordania și Egipt), vița-de-vie a așteptat milenii pentru ca primele boabe să fie stoarse, iar vinul să devină în cultura filosofico-religioasă și poetico-literară un simbol esențial al experiențelor de cunoaștere, guvernate de practici ritualice precise.

Nectar ambiguu, vinul este amintit în *Epopoea lui Ghilgames* (cea mai veche scriere literară a umanității, datând de la începutul mileniului al III-lea î. Hr.), este prezent în *Iliada* și *Odiseea* lui Homer, iar Herodot descrie modul în care egiptenii obțineau licoarea savurată cu prilejul marilor ceremonii sacre ocazionate de luna nouă și de luna plină. Se considera că zeul Osiris fusese descoperitorul vinului, acesta urmând a fi folosit cu precădere ca element ritualic și rezervat elitei exclusiviste a celor aflați la putere.

Herodot vorbește însă despre zeul Dionisos (de asemenea cu origini egiptene), fiu al lui Zeus, ca fiind cel care a adus oamenilor vinul, considerându-l întemeietorul civilizației. Sunt nenumarate legende care îl leaga pe Dionysos de minunata licoare a vinului. Astfel, se spune că mergând el spre insula Naxos, obosit din cauza drumului lung, descoperi, în timp ce se odihnea în mijlocul unei pajisti, o plantă firavă și necunoscută. Frapat de înfățișarea ei, o smulse și o lua cu sine. Dar soarele ardea puternic. Era mult prea cald și firava plantă smulsă din pământul ei ar fi putut pali, așa încât Dionysos voi să o apere de dogoarea soarelui. Pentru aceasta lua un os de pasare de pe drum și ascunse firava plantă în interiorul osului. Dar puterile supranaturale ale zeului făcură ca biata plantă ținută în mână lui să crească cu o vigoare nemaivăzută, astfel că nu mai încapea în micuțul os de pasăre și Dionysos alese atunci un os de leu și adaposti planta în interiorul lui. Dar osul deveni iarăși neîncapator, căci planta nu contenea să crească și Dionysos o azea atunci într-o capatana de măgar. Ajuns la Naxos lua planta și o sădi în pământ. Astfel, lua naștere prima viță-de-vie cu strugurii ei minunați pe care Dionysos îi transforma în vin. Un vin despre care se spune că poartă amprenta drumului parcurs de firava plantă în mâna zeului. Astfel, ne spune legenda, cei ce beau din vinul oferit de zeu devin la început veseli și ciripesc precum păsările cerului, cei ce beau mai mult devin puternici și siguri pe nemăsurata lor putere, aidoma unui leu, iar cei ce întrec măsura ajung să ragă precum măgarii...

Viața celor ce îl urmau pe Dionisos, zeul beției vitale, reprezenta cedare în fața poftelor, dărâmarea opreliștilor, comuniunea cu natura și îmbrățișarea sexualității. Anticii priveau ambivalent vinul, atât ca simbol al liniștii, cât și ca unul al neliniștii, reprezentând atât viața, cât și moartea (fiind atât un provocator al bolii, cât și un remediu al acesteia), precum și o uniune perfectă cu divinul. **Socrate** considera băutura o metaforă a adevărului și a vieții.

Acesta era convins că starea de ebrietate oferă posibilitatea unei manifestări mai autentice a ceea ce suntem cu adevărat. Despre el se spunea că " bea oicât și cu

oricine".

Platon susținuse că vinul accentua tendințele naturale ale omului, iar consumul acestuia ca fiind o premisă adecvată a oricărei meditații filosofice demne de luat în seamă, cunoscând poate faptul că perșii discutau despre afacerile cu adevărat importante doar după ce se îmbătau. Cu toate acestea, el considera că trebuie interzis consumul vinului înainte de 18 ani și îmbătatul înainte de 40 de ani, fiind de acord cu o serie de gânditori ulteriori, printre care și Schopenhauer și Leopardi, conform cărora bătrânilor li se permite ca, părăsiți de Venus, să se refugieze în brațele lui Bacchus. Aristotel, cel mai ilustru discipol al lui Platon, vede însă ca posibil efect al băuturii, transformarea unui om în opusul său.

Dacă Platon vedea vinul ca pe un element care accentueaza tendințele naturale înscrise *ab origine* în diferiți indivizi și care permite astfel aducerea la lumină a adevărului ascuns, poziția lui Aristotel e total opusa. Ca efect al băuturii lui Dionisos, timidul poate deveni, în chip surprinzător, îndrăzneț, iar îndrăznețul, complet timorat. Pe urmele gândirii lui Cheremon - poet tragic grec din secolul IV î.d.Hr. - Aristotel considera că vinul se amesteca cu caracterul celui care îl bea, răsturnând însă *in toto* tendința naturală.

În mod analog, dezmințindu-l și aici pe Platon, Stagiritul neagă veridicitatea cuvintelor rostite sub influența alcoolului; în viziunea sa, consecința vinului poate fi doar smintirea. Dar nu trebuie să ne gândim în acest caz la o eliberare de limitele prea restrânse ale rațiunii care permite aducerea la lumină a adevărului căruia îi place să se ascundă.

Se pare că Aristotel a justificat folosirea vinului într-un singur caz: atunci când libăția însoțea un rit religios, iar actul de a bea, strict ritual, îmbăta fără să ducă la pierderea judecății.

În concluzie vreau să menționez că vinul este un nectar divin. El a fost omniprezent în viața și în gândirea oamenilor din toate timpurile, ne întîmpină mereu uneori în chip neașteptat, alteori cu naturalețe însă de multe ori chiar în centrul reflecțiilor filosofice ale marilor figuri din cultura europeană, de aceea merită să medităm asupra acestei băuturi fiind o metaforă a adevărului și a vieții cum o considera Socrate.

Bibliografie

1. Hugh Johnson Povestea vinului
2. <http://www.zf.ro/ziarul-de-duminica/avanpremierea-filozofia-vinului>
3. <http://ro.wikipedia.org/wiki/Vin>